

Міністерство освіти і науки України
Комунальний заклад вищої освіти
“Вінницька академія безперервної освіти”

1

Кафедра екології, природничих
та математичних наук

Магістерська кваліфікаційна робота на тему:

**“НАУКОВО-ТЕОРЕТИЧНІ ПІДХОДИ З РОЗРОБКИ СТРАТЕГІЇ СТАЛОГО
РОЗВИТКУ ГАЙСИНЬСЬКОГО РАЙОНУ ВІННИЦЬКОЇ ОБЛАСТІ”**

Роботу виконала:

Головашич Людмила Володимирівна

Науковий керівник:

Мудрак О.В., доктор
сільськогосподарських наук, професор,
завідувач кафедри екології, природничих
та математичних наук
КЗВО “Вінницька академія безперервної освіти”

Актуальність теми: Збалансований (сталий) розвиток (СР) адміністративного району – загальна концепція стосовно необхідності встановлення балансу між задоволенням сучасних потреб місцевих мешканців і захистом інтересів майбутніх поколінь, включаючи їхню потребу в безпечному і здоровому довкіллі.

Вчені вважають, що СР – найперспективніша ідеологія ХХІ століття, яка, з поглибленням наукової обґрунтованості, витіснить усі наявні світоглядні ідеології, як такі, що є фрагментарними, неспроможними забезпечити СР цивілізації.

Тому доцільно використовувати науково-теоретичні підходи з розробки і реалізації стратегії СР Гайсинського району в межах Вінницької області, розробивши ефективну систему управління для реалізації цієї стратегії на основі запропонованих принципів, підходів, критеріїв і механізмів, підготувавши систему соціальних, економічних і екологічних індикаторів .

Мета магістерської кваліфікаційної роботи – запропонувати науково-теоретичні підходи з розробки стратегії сталого розвитку Гайсинського району Вінницької області.

Об’єкт дослідження – територія Гайсинського району Вінницької області.

Предмет дослідження – природні умови, господарський комплекс та екологічний стан Гайсинського району Вінницької області.

Завдання:

- охарактеризувати фізико-географічне положення, природні ресурси і господарський комплекс Гайсинського району Вінницької області;
- з'ясувати екологічний стан Гайсинського району Вінницької області;
- розробити та науково обґрунтувати стратегію сталого розвитку Гайсинського району Вінницької області;
- розробити практичні рекомендації для реалізації стратегії сталого розвитку Гайсинського району Вінницької області в економічній, екологічній і соціальній сферах суспільного життя;
- провести SWOT-аналіз змін зовнішнього і внутрішнього середовища стратегії СР Гайсинського району;
- враховуючи проведені дослідження, запропонувати методологію розробки стратегії ЗР Гайсинського району в межах Вінницької області на основі поданих індикаторів;
- запропонувати рекомендації для створення ефективної стратегії СР Гайсинського району на основі визначених стратегічних і оперативних цілей та логічної послідовності дій щодо їх реалізації.

Матеріали і методи дослідження

Дослідження проводились на кафедрі екології, природничих та математичних наук КЗВО “Вінницька академія безперервної освіти”.

Інформаційною базою досліджень послужили відібрані й опрацьовані матеріали, звіти й доповіді департаментів (управлінь), органів місцевого самоврядування.

Методи дослідження:

математико-статистичні (для обробки даних); *аналітично-діагностичні*; *комплексний, ретроспективний і порівняльний* аналізи (для виявлення причинно-наслідкових зв'язків); *міждисциплінарний, екосистемний, ландшафтно-екологічний, гідроекологічний і соціологічний* підходи (для екологічної оцінки якості компонентів довкілля, перспектив збереження різних видів екосистем), *картографічні* (для створення карт), моніторингу.

Гіпотеза дослідження полягала в тому, щоб на основі науково-теоретичних підходів розробити практичні рекомендації для реалізації стратегії сталого розвитку Гайсинського району Вінницької області в економічній, екологічній і соціальній сферах суспільного життя.

Інноваційність результатів дослідження полягала в тому, що розроблено практичні рекомендації для реалізації стратегії сталого розвитку Гайсинського району Вінницької області в економічній, екологічній і соціальній сферах суспільного життя, проведено SWOT-аналіз змін зовнішнього і внутрішнього середовища стратегії СР, запропоновано методологію розробки стратегії СР на основі поданих індикаторів; Проведені дослідження дозволять використати рекомендації для створення ефективної стратегії СР Гайсинського району на основі визначених стратегічних і оперативних цілей та логічної послідовності дій щодо їх реалізації.

Теоретичне значення дослідження полягало в тому, що

- охарактеризовано фізико-географічне положення, природні ресурси і господарський комплекс Гайсинського району Вінницької області;
- з'ясовано екологічний стан Гайсинського району Вінницької області;
- розроблено і науково обґрунтовано стратегію сталого розвитку Гайсинського району Вінницької області;
- розроблено практичні рекомендації для реалізації стратегії сталого розвитку Гайсинського району Вінницької області в економічній, екологічній і соціальній сферах суспільного життя;
- проведено SWOT-аналіз змін зовнішнього і внутрішнього середовища стратегії СР Гайсинського району;
- враховуючи проведені дослідження, запропоновано методологію розробки стратегії ЗР Гайсинського району в межах Вінницької області на основі поданих індикаторів.

Практичне значення одержаних результатів - запропонувати рекомендації для створення ефективної стратегії СР Гайсинського району на основі визначених стратегічних і оперативних цілей.

Результати дослідження апробовано в:

1. Головашич Л.В., Мудрак О.В. Наукові підходи з розробки стратегії сталого розвитку Гайсинського району Вінницької області / Збірник статей викладачів, вчителів, студентів ступеня вищої освіти “магістр” та здобувачів наукового ступеня “доктор філософії” “Еколого-збалансований розвиток суспільства: стан, проблеми, перспективи: науково-методичне видання”. Редкол.: О.В. Мудрак (гол. ред.) та ін. Вінниця: КЗВО “ВАБО”, 2021. Випуск №3. С. 137-146.

2. Головашич Л.В., Мудрак О.В. Реалізація цілей сталого розвитку Гайсинського району Вінницької області / Збірник статей викладачів, вчителів, студентів ступеня вищої освіти “магістр” та здобувачів наукового ступеня “доктор філософії” “Еколого-збалансований розвиток суспільства: стан, проблеми, перспективи: науково-методичне видання”. Редкол.: О.В. Мудрак (гол. ред.) та ін. Вінниця: КЗВО “ВАБО”, 2021. Випуск №3. С. 146-158.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
“ВІННИЦЬКА АКАДЕМІЯ БЕЗПЕРЕРВНОЇ ОСВІТИ”

Кафедра екології, природничих та математичних наук

**ЕКОЛОГО-ЗБАЛАНСОВАНИЙ
РОЗВИТОК СУСПІЛЬСТВА:
СТАН, ПРОБЛЕМИ, ПЕРСПЕКТИВИ**
ЗБІРНИК НАУКОВО-МЕТОДИЧНИХ ПРАЦЬ

Випуск 3

Вінниця – 2021

На виконання першого і другого завдання у магістерській роботі проаналізовано інформаційні джерела, які стосуються адміністративно-територіальної реформи Вінницької області (постанова Верховної ради України від 17.07.2020), звіти й доповіді державних і приватних управлінь (департаментів), відомств, підприємств, фірм, органів місцевого самоврядування.

Розглянуто “Стратегію збалансованого регіонального розвитку Вінницької області на період до 2027 року.

Встановлено, що необхідною умовою соціально-економічного розвитку Гайсинського району є екологізація світогляду управлінців (менеджерів), формування в них екологічного способу мислення, удосконалення управлінських екологічних компетентностей, необхідних для гармонізації взаємовідносин людини і природи.

На виконання **третього завдання** у магістерській кваліфікаційній роботі були використані міждисциплінарний, управлінський і екологічний підходи (для встановлення соціоеколого-економічного стану Гайсинського району); картографічні (для створення карт), математико-статистичні (для обробки даних); аналітико-діагностичні; комплексні; порівняльний аналіз (для виявлення причинно-наслідкових зв'язків); моніторингу.

Проведено SWOT-аналіз змін зовнішнього і внутрішнього середовища у Гайсинському районі для реалізації цілей СР.

Встановлено, що SWOT-аналіз дає можливість поєднати важливі внутрішні якісні характеристики (сильні і слабкі сторони) з результатами досліджень зовнішніх умов (можливостей і загроз).

- Зайнятість населення
- Підвищення кваліфікації
- Бізнес-етика

- Інновації
- Управління ризиками
- Експансія

- Ефективний розподіл ресурсів
- Виробництво згідно з принципами сталого розвитку
- Управління життєвим циклом продуктів

- Дотримання прав людини
- Інвестиції в некомерційні організації

- Охорона здоров'я
- Контроль за змінами клімату
- Збереження біорізноманіття

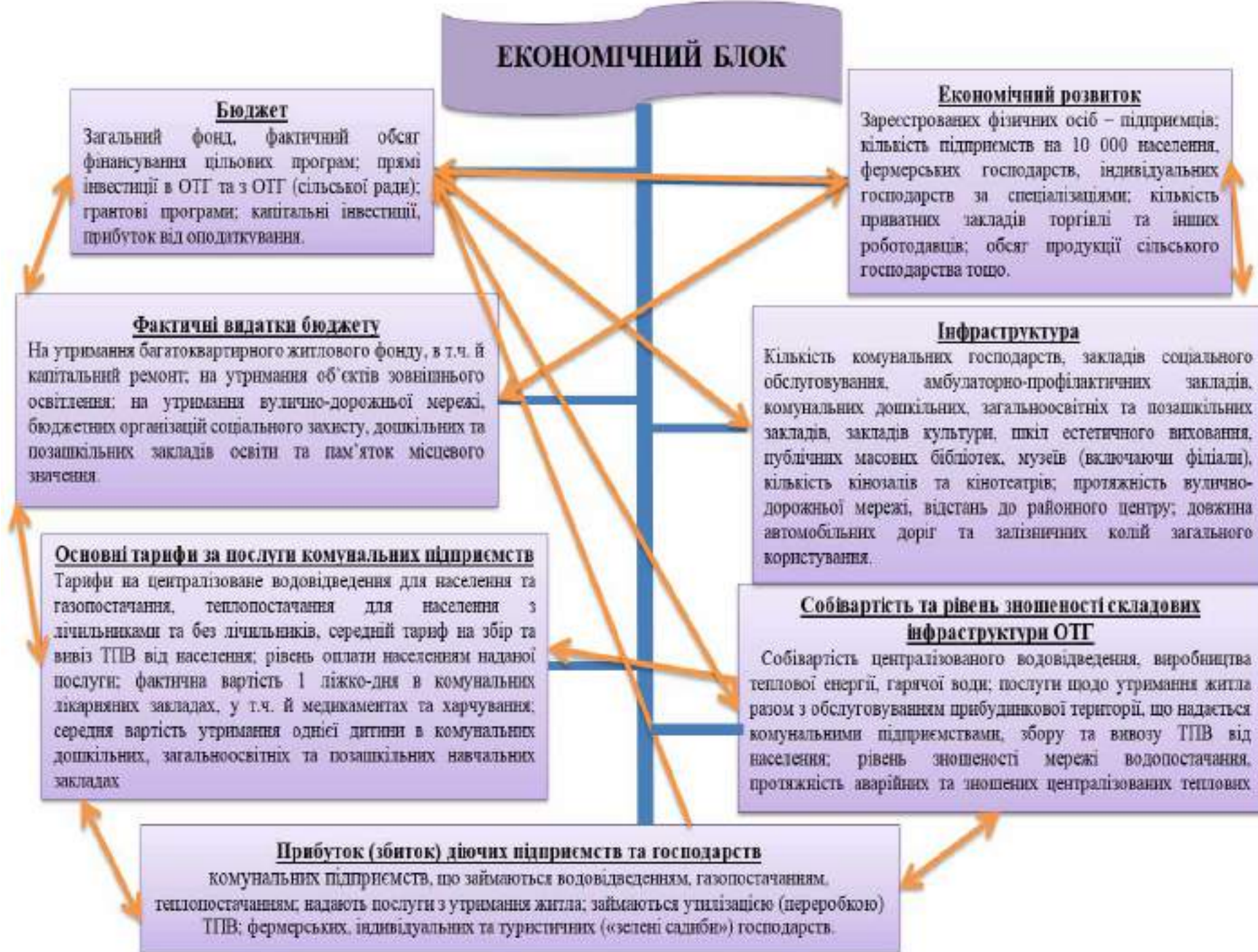
- Збереження чистого повітря й води
- Відсутність відходів
- Екологічне правосуддя

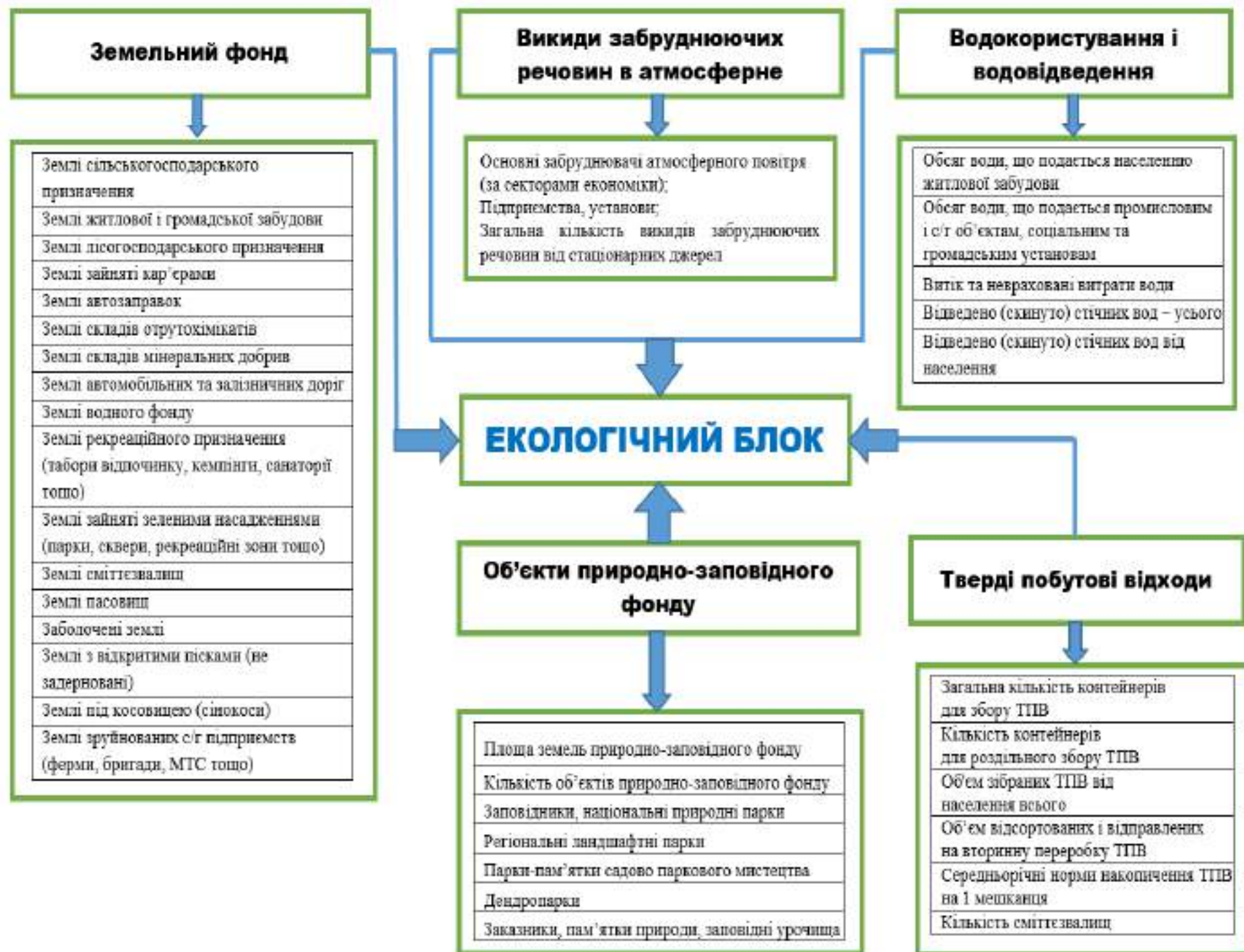

СОЦІАЛЬНІ

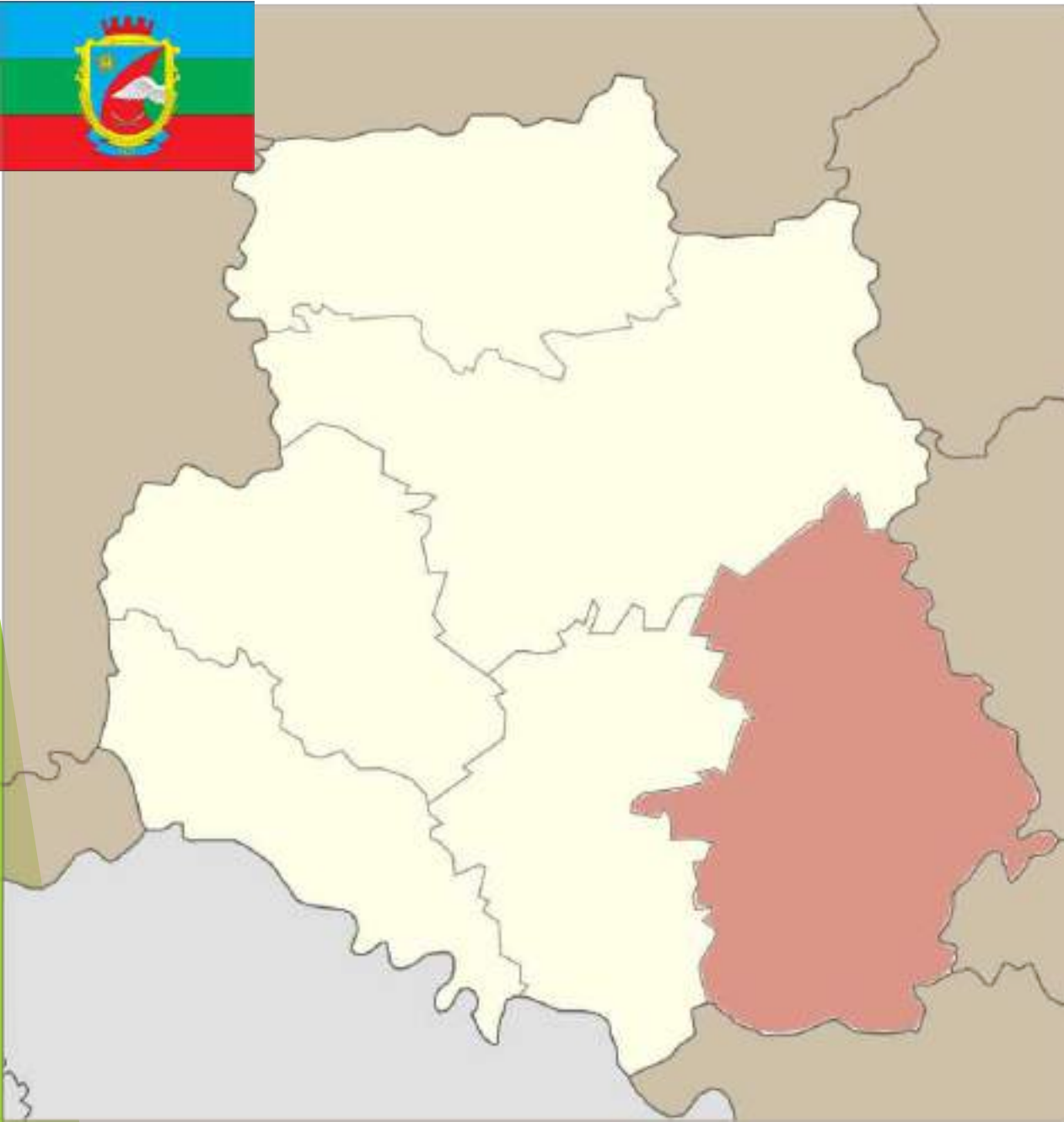
- стан здоров'я;
- тривалість життя;
- рівень смертності (враховуючи дитячу смертність);
- кількість уперше зареєстрованих випадків захворювань на 100 осіб населення;
- забезпечення, якість і доступність послуг системи охорони здоров'я;
- відсоток осіб, що мають дохід нижче прожиткового мінімуму;
- кількість мешканців не забезпечених соціальним житлом;
- співвідношення ціни на 1м² житлової площі до середньої заробітної плати;
- доступність громадських місць культури, відпочинку, торгівлі, спорту та базових послуг;
- рівень екологічної освіти і культури сільського населення;
- доступність до освіти;
- коефіцієнт безробіття;
- частка громадського транспорту в загальному обсязі перевезення;
- ступінь ранжирування населення за доходами;
- масштаби бідності;
- рівень криміногенності;
- рівень поінформованості населення про екологічний стан;
- роль НУО у вирішенні екологічних проблем;
- задоволеність жителів рівнем життя (за результатами соціоекологічного анкетування);
- частка бюджету на збереження, відновлення і будівництво історико-культурних об'єктів;
- рівень міжнародного співробітництва у вирішенні проблем ЗР;
- участь населення в екоакціях, проведення громадських екологічних експертиз (ОВД);
- реалізація грантових проектів і програм;
- проведення соціально-екологічного моніторингу

- обсяги фінансування з бюджету на реалізацію “Стратегії збалансованого розвитку територіальної громади”;
- реальні показники зростання ВВП (динаміка і структура, ВВП на 1 мешканця);
- середня заробітна плата, грн;
- доходи місцевого бюджету, на 1 особу;
- наявне безробіття, % від працездатного населення;
- показники енергоефективності (у порівнянні з кращими зразками ЄС), % електроенергії, виробленої альтернативними джерелами (біо-, вітро-, геліо-, гео);
- % підприємств всіх форм власності, що використовують процедури екологічного і соціального менеджменту;
- показники інфляції;
- % продукції, що відповідає вимогам ISO, ДСТУ;
- динаміка зростання (зменшення) кількості підприємств інноваційних технологій та частка екологобезпечних;
- обсяги інвестицій в основний капітал на 1 особу, грн, внесок бізнесу в екологічні заходи;
- обсяги зростання доходів бюджету за рахунок оренди землі, підприємств сфери обслуговування, фінансової сфери, наукомістких виробництв, транспортно-транспортної сфери (індекс зростання обсягу продукції промисловості, %; частка продукції малих промислових підприємств, %);
- рівень ресурсоемності основних об’єктів промисловості, сільськогосподарської діяльності, транспорту, енергетики;
- суб’єкти забруднення НПС (промислового, аграрного виробництва, транспорту, комунальні, військові), кількість штрафних санкцій проти забруднювачів НПС;
- обсяги фінансування інтегрованого управління природокористуванням і розвитку інфраструктури сільських територій

- якість питної води з об'єктів водопостачання (% проб, які відповідають держстандарту);
- якість поверхневих вод, сумарний показник обсягів стічних вод і ступінь їх очистки;
- якість атмосферного повітря (кількісні показники відхилень від нормативів);
- якість ґрунтів для різних землевласників і землекористувачів (стан агрофізичних, агрохімічних, санітарно-гігієнічних показників), екобезпека продуктів харчування (наявність сировинних зон);
- % збирання, сортування і знешкодження побутових і промислових відходів по відношенню до обсягів їх утворення й захоронення;
- стан збереження біорізноманіття і природних ландшафтів, рівень заповідності;
- наявність впорядкованих сміттєзвалищ, гноєсховищ, скотомогильників, складів для зберігання ХЗЗР;
- обсяги споживання природних ресурсів (щорічне середнє споживання питної води, електро- і теплоенергії, газу, на 1 мешканця за добу);
- рівень хімічного, радіаційного і шумового забруднення;
- щільність забудови;
- площа природно-рекреаційних зон (середні показники на 1 мешканця) та її екостан;
- екоумови за місцем постійного проживання і праці;
- % задоволення місцевого населення станом довкілля;
- екомоніторинг НПС і паспортизація земельних, водних, заповідних і небезпечних об'єктів, сільських територій.

Площа – 567420,00 га.

Районний центр – місто Гайсин.

Рельєф - підвищена хвиляста рівнина, розчленована ярами і балками.

Ґрунтовий покрив – чорноземи типові, чорноземи опідзолені, дерново-підзолисті ґрунти, чорноземно-лучні, лучні, лучно-болотні і болотні ґрунти.

Клімат – помірно-континентальний.

Район в укрупнених кордонах з 17 липня 2020 року ділиться на 14 **територіальних громад** (громад), у тому числі 3 міські, 4 селищні і 7 сільських громад (у дужках - їхні адміністративні центри):

•Міські:

- [Гайсинська міська громада](#) (місто [Гайсин](#)),
- [Бершадська міська громада](#) (місто [Бершадь](#)),
- [Ладизинська міська громада](#) (місто [Ладизин](#));

•Селищні:

- [Дашівська селищна громада](#) (сmt [Дашів](#)),
- [Теплицька селищна громада](#) (сmt [Теплик](#)),
- [Тростянецька селищна громада](#) (сmt [Тростянець](#)),
- [Чечельникська селищна громада](#) (сmt [Чечельник](#)),

•Сільські:

- [Джулінська сільська громада](#) (село [Джулінка](#)),
- [Краснопільська сільська громада](#) (село [Краснопілка](#)),
- [Кунківська сільська громада](#) (село [Кунка](#)),
- [Ободівська сільська громада](#) (село [Ободівка](#)),
- [Ольгопільська сільська громада](#) (село [Ольгополь](#)),
- [Райгородська сільська громада](#) (село [Райгород](#)),
- [Соболівська сільська громада](#) (село [Соболівка](#)).

ЛІСОВІ І ВОДНІ РЕСУРСИ ГАЙСИНСЬКОГО РАЙОНУ

• ЛІСОВІ РЕСУРСИ

Загальна площа Гайсинського району становить – **567420,00 га**,

Загальна площа лісових насаджень Гайсинського району становить – **74124,10 га**, що становить **13%** від загальної площі району.

Із загальної площі лісових насаджень: площа лісів державного значення становить – **51962,00 га**;

• площа лісів, які перебувають в користуванні ВОКСЛП “Вінницяоблагроліс” становить – **22162,10 га**.

• ВОДНІ РЕСУРСИ

• **Річки:** Батіжок, Бережанка, Берладинка, Білка, Бритавка, БучакВалик, Велика Стінка, Вербич, Деркачка, Довжок, Дохна, Дрібна, Дубина Кіблич, Криниця-В’язова, Крощина, Кунка, Ладижинка, Мала Савранка, Мачуха, Мордасів, Мочулка, Нетека, Південний Буг, Погребна, Попів Яр, Рахнянка, Рогізка, Рудка, Савранка, Саврань, Самець-Річка, Сільниця, Соб, Сорока, Ставиця, Сура, Теплик, Тернівка, Тростянець, Тьма, Удич, Холява, Чортала, Ярмолинка **Всього: 47 річок**

• **Ставки:**

№	Об’єднана територіальна громада	Кількість
1	Гайсинська	165
2	Кунківська	39
3	Дашівська	108
4	Джулинська	53
5	Ладижинська	9
6	Краснопільська	109
7	Ольгопільська	26
8	Тростянецька	60
9	Чечельницька	33
10	Райгородська	48
11	Бершадська	66
12	Теплицька	47
13	Соболівська	30
14	Ободівська	32
РАЗОМ за район:		825

Сільськогосподарське виробництво

44 сільськогосподарських підприємства.

Спеціалізація:
рослинництво -
вирощування зернових,
бобових, злакових культур і
цукрових буряків;
тваринництво - виробництво
м'яса і молока.

Промислове виробництво

20

Ладизинська ТЕС, Цукровий завод ТОВ «ПК «Зоря Поділля», частка якого є найпотужнішою. Не втрачає свої позиції ТОВ «Гайсинський молокозавод», стабільно працюють ПП «Гайсин-м'ясокомбінат», ТОВ «Авеста А», хлібзавод та комбінат хлібопродуктів ПАТ «Концерну хлібпром», ТОВ «Гайсинський машинобудівний завод». Підприємства нарощують виробництво молочної продукції, обсягів виробництва посуду оцинкованого, борошна, хлібобулочних та м'ясомолочних виробів. У поточному році відновили роботу «Торговий дім Гайсин» (раніше ТОВ «Гайсинський консервний комбінат»), який виробляє фруктові наповнювачі та ТОВ «Гайсинська швейна фабрика «Віта» філія ТОВ «Перше швейне підприємство «Козак», яка здійснює пошиття військової форми. **305 малих підприємств; 2184 приватних підприємців-фізичних осіб.**

Стан атмосферного повітря Гайсинського району

Основні джерела забруднення:

- Ладжинська ТЕС (корпорація ДТЕК);
- Гайсинський цукровий завод;
- Гайсинський молочний завод;
- Гайсинський машинобудівний завод;
- Гайсинський м'ясокомбінат;
- автомобільний транспорт та інші.

Основні забруднюючі речовини:

- двооксиду азоту;
- двооксид сірки;
- оксид вуглецю;
- суспендовані тверді частинки;
- неметанові леткі органічні сполуки.

Основні джерела забруднення водних об'єктів:

Ладжинська ТЕС (корпорація ДТЕК);

- Гайсинський цукровий завод;
- Гайсинський молочний завод;
- Гайсинський машинобудівний завод;
- Гайсинський м'ясокомбінат

Стан поводження з твердими побутовими відходами:

За 2020 рік утворилось - 975,235 тис. т ТПВ, з них утилізовано - 288,750 тис. т ТПВ.

ПЕРЕЛІК ОБ'ЄКТІВ І ТЕРИТОРІЙ ПРИРОДНО-ЗАПОВІДНОГО ФОНДУ ГАЙСИНСЬКОГО РАЙОНУ

•Національні природні парки

№ з/п	Об'єднана територіальна громада	Назва об'єкта (території) природно-заповідного фонду	Загальна площа, га	Примітка
1.	Чечельницька	“Кармелюкове Поділля”	23 888,8	

•Заказників місцевого значення

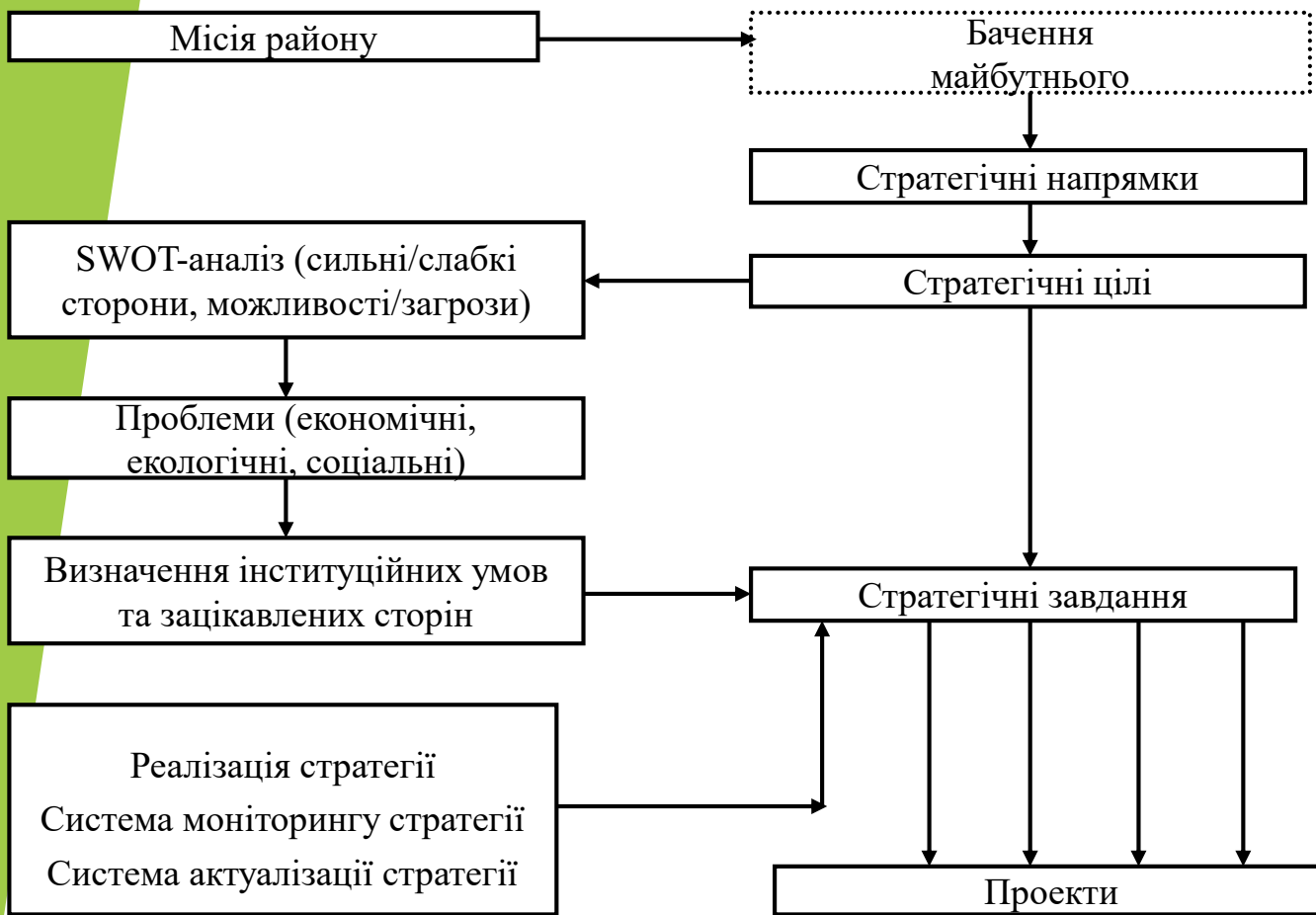
- 40, площею 3479,7598 га
Пам'яток природи загальнодержавного значення
- 2, площею 12,5 га
Пам'яток природи місцевого значення
- 41, площею 93,2 га

•Заказники загальнодержавного значення

№ з/п	Об'єднана територіальна громада	Назва об'єкта (території) природно-заповідного фонду	Загальна площа, га	Примітка
1.	Гайсинська	Ландшафтний заказник “Коростовецький”	370,0	
2.	Дашівська	Ботанічний заказник “Іллінецький”	432,0	
3.	Дашівська	Ботанічний заказник “Дашівський”	116,0	
4.	Райгородська	Ландшафтний заказник “Урочище Самчинецьке”	218,0	
5.	Райгородська	Лісовий заказник “Маркова дубина”	295,0	
6.	Ободівська	Ботанічний заказник “Гайдамацька балка”	1217,0	
7.	Ободівська	Парк-пам'ятка садово-паркового мистецтва “Верхівський парк”	25,0	
8.	Ободівська	Парк-пам'ятка садово-паркового мистецтва “Ободівський парк”	17,0	
9.	Чечельницька	Ботанічний заказник “Бритавський”	3259,00	

Структура стратегії сталого розвитку Гайсинського району

Місія району - район має значний природно-ресурсний потенціал, широкі можливості для промислового, аграрного і туристичного розвитку, високий рівень соціальних стандартів життя громадян.

В економічній сфері	В екологічній сфері	В соціальній сфері
Залучення інвестицій	Покращення екологічної ситуації району та ефективного використання природних ресурсів	Покращення соціальних стандартів громади району
Розвиток малого і середнього бізнесу		
Розвиток житлово-комунального господарства	Підвищення екологічної культури жителів району	

Заходи для досягнення цілей сталого розвитку Гайсинського району в економічній сфері:

- покращення стану автодоріг;
- розміщення інформації про інвестиційно привабливі об'єкти на веб-сайті району;
- забезпечення участі району у інвестиційних заходах;
- запровадження системи фінансування з районного бюджету мікро-проектів місцевого розвитку;
- створення ГІС-орієнтованої електронної карти району;
- реалізація програми розвитку малого підприємництва;
- розвивиток органічного сільського господарства;
- створення туристичних маршрутів на територіях НПП "Кармелюкове Поділля", ландшафтних, лісових і ботанічних заказників, заповідних урочищ, пам'яток природи, парків;
- реалізація комплексної програми енергозбереження району та освоєння альтернативних технологій виробництва електроенергії.

Заходи для досягнення цілей сталого розвитку Гайсинського району в екологічній сфері:

- створення електронної карти природно-заповідних територій та об'єктів району;
- раціональне використання земельних ресурсів;
- здійснення заходів для боротьби з ерозією ґрунтів;
- проведення роботи з очистки і захисту Ладжинського водосховища, малих річок від замулення;
- розвідка родовищ мінеральних вод, вивчити бальнеологічних властивостей цих вод;
- модернізація системи очистки каналізаційних стоків м. Ладжин, Гайсин, Теплик та ін.;
- забезпечення централізованого водопостачання сіл району;
- створення каналізаційної системи у великих селах;
- здійснення контролю за якістю питної води;
- будівництво сміттєпереробного заводу на території існуючого полігону твердих побутових відходів у м. Гайсин;
- активізація формування екологічної культури населення.

Заходи для досягнення цілей сталого розвитку Гайсинського району у соціальній сфері:

- розширення мережі закладів культурного дозвілля;
- покращення якості медичного і соціального обслуговування населення району;
- відкриття закладів дошкільної освіти у селах району;
- комп'ютеризація опорних закладів загальної середньої освіти району;
- забезпечення доступності загальної середньої освіти для учнів з віддалених сіл;
- пропагування здорового способу життя.

Інноваційність результатів дослідження - вперше розроблено і науково обґрунтовано стратегію сталого розвитку Гайсинського району Вінницької області на 2030 рік, яка враховує усі переваги та недоліки району, виклики і ризики, що можуть виникнути під час її реалізації та передбачає здійснення заходів в економічній, екологічній і соціальній сферах суспільного життя.

Практичне значення одержаних результатів полягає у розробці плану заходів реалізації стратегії сталого розвитку Гайсинського району Вінницької області до 2030 року в усіх сферах суспільного життя.

Серед складових стратегії – питання децентралізації, освіти, охорони здоров'я, розвитку культури, ЖКГ, громадської безпеки, природокористування та екології, розвитку підприємництва та громадянського суспільства.

У 2030 році свою Гайсинську територіальну громаду жителі бачать такою – це територія щасливих та успішних людей, з розвиненою соціальною інфраструктурою, безпечна, з чистим довкіллям. Громада – із креативним підходом до управління, відкрита для інвесторів з потужним транзитно-логістичним хабом.

Гайсинщина 2030 – це громада, де хочеш, щоб зростали та навчались твої діти, де приємно жити після виходу на пенсію, де кожен працюючий відчуває перспективу розвитку.

У Стратегії визначені 5 цілей:

- Економічний добробут громади.
- Розвинена інфраструктура на засадах сталого розвитку.
- Якісна дошкільна та загальна середня освіта в громаді.
- Фізичний та психологічний добробут громади.
- Соціальне зближення в громаді.

Висновки

Система управління є науково-методичною основою написання стратегії СР Гайсинського району для реалізації якого доцільно виконати такі організаційно-інноваційні рекомендації:

1) система управління збалансованим розвитком району має базуватися на моделі публічного врядування, яке передбачає конструктивну взаємодію державних, громадських і приватних структур. Запровадження такої моделі, на основі запропонованої методології, пов'язано з реалізацією ряду складних управлінських завдань, таких як:

- формування спільного бачення стратегії СР Гайсинського району;
- визначення стратегічних цілей і пріоритетів СР Гайсинського району;
- зміцнення інституцій, спрямованих на участь заінтересованих сторін у прийнятті науково-обґрунтованих управлінських рішень, міжмуніципальну взаємодію і довгострокове планування, що враховує інтереси мешканців району;
- прийняття узгоджених рішень за участі зацікавлених сторін;

2) впровадити соціоеколого-економічний моніторинг і оцінку реалізації стратегічних завдань Гайсинського району для виконання якої необхідно:

- провести аналіз досягнення запланованих результатів і виявлення причин невиконання окремих заходів щодо досягнення результатів по окремих пріоритетних напрямках стратегії СР району;
- сформулювати рекомендації з метою коригування Стратегії;
- провести SWOT-аналіз змін зовнішнього і внутрішнього середовища;
- виконати SWOT-аналіз змін у Стратегії сталого розвитку Гайсинського району до 2030 року;

- 3) стратегія СР Гайсинського району - це довгострокова програма її розвитку на період з 2021 по 2027 роки, а на перспективу до 2030 року, яку виконавчий комітет має розробити спільно з громадою задля визначення стратегічних та оперативних цілей сР та логічної послідовності дій щодо їх реалізації;
- 4) розробка стратегії СР району і подальша її реалізація має поєднати довгострокову перспективу розвитку, поточне екологобезпечне управління та вирішення нагальних управлінських завдань району;
- 5) стратегія СР Гайсинського району має сприяти вирішенню таких проблем:
- забезпечити необхідний рівень соціально-економічної стабільності району;
 - сприяти розвитку тих форм економічної діяльності, які узгоджуються з існуючими природно-ресурсними можливостями;
 - допомагати створити якісно нові робочі місця;
 - покращити соціоекономіко-екологічні стандарти якості життя громадян;
- 6) пріоритетними напрямками досліджень є реалізація системи екологічного менеджменту, яка лежить в основі методології розробки стратегії СР Гайсинського району.
- 7) для забезпечення СР Гайсинського району необхідно:
- удосконалити статут і програму його збалансованого розвитку;
 - визначити основні показники та індикатори збалансованого розвитку;
 - застосовувати локальні екологічні плани дій з підвищення показників збалансованого розвитку;
 - проводити інформаційно-просвітницькі заходи й тренінги для членів виконавчого комітету району;
 - розробити генеральний план району відповідно до принципів збалансованого розвитку, згідно екологічних і санітарно-гігієнічних вимог, державних будівельних норм і стандартів.
- Сучасний Гайсинський район наразі володіє відповідними ресурсами і потенціалом для того, щоб вирішити проблеми збалансованого розвитку на основі екологобезпечних норм, вимог і стандартів, враховуючи запропоновані нами науково-методичні і практичні підходи.

Дякую за увагу!